

Становище

От проф. д-р Аделина Попнеделева

по конкурс за доцент

8.2 Изобразително изкуство / „Рисуване“

Катедра „Рисуване“, НХА, София

обявен в „Държавен вестник“ на 19.02.2021 г.

Кандидат: Д-р Стоян Георгиев Дечев

В този конкурс д-р Стоян Дечев е единствен кандидат. Предоставената документация, отговаря на необходимите изисквания, удостоверени с наукометричните показатели на кандидата.

Стоян Дечев има придобита образователна и научна степен „доктор“, която е защитена с дисертация на тема “Скулптурно-пластични аспекти в каменните чешми от региона на Родопите от началото на Възраждането до средата на миналия век”, НХА 2014 000050 43 / 14.03.2014, 8.2. Изобразително изкуство Започва преподавателската си дейност по рисуване и моделиране през 2006 г. в Архитектурен факултет на ВСУ “Л. Каравелов”, София.

От 2007 година е хоноруван преподавател, от 2011 е асистент, а от 2015 главен асистент в катедра „ Рисуване“ на НХА, София.

Като художник Стоян Дечев работи в областта на съвременното изкуство. Той има богата творческа биография, която включва седем самостоятелни изложби и многобройни участия в групови изложби както в България, така и в чужбина.

Отличен е с :

- Първа награда на НХА- София на Общоакадемичен конкурс “Рисунка” (2004)
- Първа награда за млад артист на Фондация “Св. . Кирил и Методий” (2004)
- Първа награда за антимилитаристична скулптура от конкурс на ООН, София, (2003)

През 2008г. е номиниран за Награди за съвременно изкуство М-тел. През 2020г. печели конкурс на ING за екстериорна скулптура, Букурещ, Румъния.

За настоящия конкурс д-р Стоян Дечев представя хабилитационен труд, които включва:

1. Рисунката в личното творчество
2. Рисунка и триизмерност
3. Дистанционно обучение
4. Работа със студентите

Рисунката в личното творчество е разгледана в 9 мултидисциплинарни проекта на Стоян Дечев, именно „Playfly“, „Скулптор“, „Изкуствена кожа“, „Черно море“, „Хоризонт на събитията“, „Алгоритъм на зависимостта“, „За еднократна употреба“, „Transcript“, „Garden Mechanics“.

В основния текст д-р С. Дечев формулира като основна мотивация „намирането на индивидуалния си подход и формирането на собствен мироглед, след като вече е натрупал интелектуален и технически опит“.

„Playfly“ (несъществуваща дума, която се състои от съчетание на думите игра и полет) е проект, състоящ се от пърформанс, в който активно участват зрителите и ръчно рисуван анимационен филм. Основният проблем, който поставя авторът е разглеждането на отношението рисунка/ време, промяната на образа във времето чрез създаването на движещ се образ. За реализирането на анимационния филм Стоян Дечев е работил година и половина– може да се приеме и като метафора за „професионализирането“ на детската игра, имам предвид запазването на чистотата на детето, но вече подплатена с натрупан професионален опит.

Приземените самолети/птици авторът разглежда и като скулптура. Тук е важен интерактивния характер на проекта, доколкото резултатът е свързан с участието на публиката.

В проекта „Скулптор“ Стоян Дечев показва три вида рисунки. Рисунката на метеорит (туш, хартия, 185/80 см.) бих определила като експресивна, характеризираща се с разнообразни линии и петна, които изграждат формата и която може да бъде разглеждана сама за себе си. За разлика от аналитичните рисунки „Скулптор“(см. техника 21/29,7см.) и „Скулптор“ (графит и маркер върху хартия 21/29,7см.), които показват как може да се намират невидими точки и повърхнини, необходими при изграждането на триизмерна форма (Скулптор 1, гранит, 140/60/30 см.) И рисунка на звездна карта, която служи за основа на рисунка/ релеф върху повърхността на същата скулптура.

Третият проект на д-р Дечев са три творби от самостоятелна изложба „Изкуствена кожа“. В изложбата рисунката „Изкуствена кожа“, (размит графит върху хартия, 185/80см.) е представена като самостоятелно произведение. Представлява рисунка на работното облекло на автора, което присъства в изложбата и като скулптура (силиконова отливка на дрехата с необичаен розов цвят). Дрехата се разглежда като втора кожа и избраният цвят в случая препраща към телесността. Третата работа е скулптура от гранит на работна ръкавица на автора в необичайно голям размер в духа на поп арт-а.

Следва изложбата „Черно море“, в която се вижда нов подход в рисунъчен план. Морето е сведено до хоризонтални и вертикали, определени от автора като „стратиграфски разрез на утаеното време“ и като част от пикселизирана сфера. Рисунката е навита на руло, което дава възможност да бъде разглеждана като триизмерен обект. Изборът да бъде спираловидно навита не е случаен, а свързан със сондите, които се правят за изследване на ледове и скали. Така тя става частично видима, дори би могло да се каже невидима сама за себе си. Забелязва се интересът на Дечев към науката (както и в „Скулптор“), като интересното е, че мотивация тръгва от литературни източници, в случая Шекспир.

В „Алгоритъм на зависимостта“ подходът е същият, доколкото абстрактни двуизмерни рисунки са сгънати в триизмерни форми, така те образуват дигитализиран облак. Отново препратки към дигиталния свят.

В „Хоризонт на събитията“ отново виждаме интерес към науката, но също и към да кажем нейна противоположност- мита. Противопоставянето между ефимерността на живота и вечността той избира да представи чрез облак, който променя постоянно своята форма като в същото време принадлежи на небесната сфера, която по презумпция е свързана с вечността. Стоян Дечев

използва термин от астрофизиката, които е заглавие на изложбата, за да сложи разграничение между мит и наука. Облакът като физическо явление, „облакът“ в дигиталния свят, който според него замества вече митологичните представи са представени със серия рисунки и също така с триизмерна скулптура.

„За еднократна употреба“ отново ни препраща към поп арт-а, заради избора на обикновени банални обекти. За рисунките към този проект използва розов, жълт, цинков спрей, шел лак, химикалка, съвременни материали свързвани с консуматорските тенденции.

Авторът придава особен смисъл на пакет цигари, алуминиевите кутии, лепило и др. като променя мащаба, а актът на намеса (смачкването им) тълкува като създаване на нова форма. Така рециклирането чрез жеста на художника превръща ненужната вече вещь в артефакт, заради посочването и играта с мащаба, което ни препраща към изкуството на новите реалисти. Рисунките са с химикалка, спрей, смесена техника върху хартия.

Свеждането на рисунката до знак Стоян Дечев използва в проекта „Транскрипт“. Свеждането на изображението до знак е известно още от палеолита. Но през неолита с осъзнаването на нехомогеността на пространството и цикличността на времето към значението на знаците се прибавя организация, водеща до ясно и пълно структуриране на картината на света. Включва скулптурата „Транскрипт“ (мозайка, черен и бял мрамор, 50/90/90см), производението „ Икона“ (Икона, 2016, орехова дъска с позлата (иконописна техника), 75/45/8 см.), което играе с различното разбиране на терминологията от поколенията, както и „Библиотека“ (Библиотека, 2018, фина керамика, 400 бр. x 10/10 см. (вариращи крайни размери) детайл), произведение от 800 глинени плочки, върху които графично са изобразени интегрални схеми. Отново авторът показва интерес към науката, към възможностите тя да бъде интерпретирана като изкуство, и визуално и смислово.

В „Garden mechanics“ има също показани няколко възможни функции на рисунката. Като проект, сама за себе си и още една роля- рекламна, пропагандна, доколкото в едно от проявленията на проекта рисунките са отпечатани върху текстилни торби, които „разнасят“ информация (поради своята функция).

Така в основния текст, тема на хабилитационния труд Стоян Дечев демонстрира своето разбиране за рисунката, а именно сама за себе си, като движещ се образ, като идейна, проектна рисунка, рекламна, пропагандна . Стилото обхваща диапазон от аналитична, перспективна, експресивна, сведена до знак. Използва различни материали, изборът на които често е свързан с основната идея на производението.

В хабилитационния си труд д-р Стоян Дечев е включил още няколко текста.

Рисунка и триизмерност, дистанционно обучение и работа със студенти, в които говори за конкретната работа със студентите на които преподава, общи и специфични за „Текстил- изкуство и дизайн“, „Дизайн на порцелан и стъкло и Керамика“.

За Стоян Дечев като преподавател по „Рисуване“ на студенти от специалност „Текстил- изкуство и дизайн“, специалност в която аз също преподавам, мога да споделя своите преки впечатления.

Той е от хората, които не само си гледат работата, а от тези, които обичат работата си. И това се изразява във внимание, отзивчивост, желание да помогне при решаване на специфични проблеми извън неговата област. Както и реална помощ, която често оказва на студенти, а и на колеги.

Стоян Дечев е активно работещ автор, който допринася с преподавателската си работа и със своите творчески изяви за високото ниво на преподаване в НХА.

В заключение убедено защитавам кандидатурата на д-р Стоян Георгиев Дечев в този конкурс, и предлагам присъждането на академична длъжност „доцент“.

София

проф. д-р Аделина Попнеделева